

Vil fryse bensinavgiften

Senterpartiet foreslår i sitt alternative statsbudsjett å fryse bensin- og dieselavgiftene, slik at de heller ikke økes i takt med prisveksten.

Tiltaket ville bety en avgiftslettelse for bilistene på over 200 millioner kroner hvis det ble en realitet i 2018.

Senterpartiet legger fram sitt alternative budsjett for neste år senere torsdag.

- I inneværende budsjett valgte Høyre og Frp å øke bilavgiftene så mye at det nå rammer vanlige folk uten alternativ til bilen. Derfor kan vi ikke akseptere en økning i bensin- og dieselavgiftene i år, selv ikke en prisjustering, sier Sp-leder Trygve Slagsvold Vedum til NTB.

Samtidig legger Sp i sitt budsjett inn betydelig med nye midler til blant annet et CO2-fond, CO2-fangst og etablering av et grønt investerings-selskap.

- Vi velger i stedet å legge inn mye friske midler i større miljøtiltak som gir effekt, i stedet for å øke avgifter som ikke gir klimaeffekt og rammer folk i distriktene, sier Vedum.

- For Senterpartiet er det viktigere med miljøpolitikk som virker, enn symbolpolitikk som straffer vanlige folk uten alternativ til bilen, understreker partilederen.

Dette er noen av de viktigste miljøoppsatsene i Sps budsjett:

* Etablere et CO2-fond for næringslivets transport - 1 milliard kroner i årlig bevilgning/avgiftsreduksjon.

* Finansierte fullskala CO2-håndtering - 340 millioner kroner.

* Etablere et grønt investerings-selskap for grønt karbon - 10 milliarder kroner.

De fire partiene på borgerlig side, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og KrF, la onsdag kveld fram en budsjettavtale for 2018. I motsetning til i fjorårets forhandlinger var ikke bilavgiftene noe stort tema i årets prosess.

(©NTB)

Tapte 9 millioner kroner

Det kriserammede papirkonsernet Norske Skog tapte 9 millioner kroner i tredje kvartal.

Til sammenligning hadde konsernet et overskudd på 190 millioner kroner i samme periode i fjor, opplyser Dagens Næringsliv.

Resultatene er imidlertid langt bedre enn i andre kvartal i år, da selskapet tapte 546 millioner kroner. (©NTB)

Fire forfattere står bak en ny bok om dialektene på Fosen. Her ser vi Kristin Melum Eide på hjemmekontoret i Bjugn fra i sommer. Foto: Jakob Ellingsen

Ny bok om Fosen-dialektene

I den nye boka Fosenmåla, tar Kristin Melum Eide og hennes tre medforfattere for seg Fosens tre dialekter.

JAKOB ELLINGSEN

- Fosen har vært et historisk makt-senter. Om Nidaros hadde blitt Norges hovedstad hadde Fosen, med en stor befolkning, vært i sentrum også språklig. Det er en historisk tilfeldighet at ikke vår dialekt er basis for den norske skriftstandarden, sier Kristin Melum Eide fra Bjugn, som professor i nordisk språkvitenskap ved NTNU.

Hun har sammen med språkforsker Arnold Dalen og redaktør for Norsk ordbok, Tor Erik Jenstad, skrevet en bok om Fosenmåla.

30. november lanseres boka på Bjugn folkebibliotek med boksignering.

Masse data

Boka har sitt utgangspunkt i Ola Stemshaugs uferdige doktorgradsavhandling om språkssystemet på Fosen fra slutten på 1960-tallet.

- Ola ble ansatt på universitetet før doktoravhandlingen ble ferdig. Da hadde han allerede intervjuet over hundre fosninger om dialekten. Etter hans død måtte vi gjøre noe vettugt med

den informasjonen, sier Eide.

- Ved å bygge på Olas arbeid, har vi prøvd å gjøre Fosenmåla tilgjengelig for alle. Når folk stuser over dialektord og -talemåter tenker mange lett at dialekten kan være mindreverdige til sammenlikning med skriftspråket, fortsetter språkforskeren.

- Men de tre dialektene på Fosen er minst like sofistikerte som et hvilket som helt annet språk.

Tre dialekter

Ola Stemshaug er kreditert som den fjerde forfatteren i boka siden hans materiale utgjør en stor og naturlig del av helheten.

Det er blant annet han som har gjort en inndeling av Fosenmåla i tre distinkte dialekter. Ytrefosens snakkes på ytre deler av Fosen fra ytre deler av Rissa, i Ørland, Bjugn og langs kysten helt nord til deler av Osen.

Dalfosens snakkes i østre deler av Osen, Roan og Åfjord, mens Indrefosens er talespråk i Leksvik, deler av Rissa, men også over fjorden til Lensvik.

- Med god hjelp fra mange samlere, kan vi presentere en ordsamling med mange ord og uttrykk brukt i Fosen over flere tiår, sier Eide.

- Med informanter fra 1960-tallet, er ganske mange av uttrykkene ikke bare på tur ut, men

borte fra hvordan folk snakker i dag, fortsetter hun.

Blir likere

Siden 2003 har en gruppe skandinaviske språkforskere samlet inn data om skandinaviske dialekter. I 2009 kartla de talemåter på Fosen.

- Dialektene over hele Skandinavia blir mer og mer like. Det handler om at folk reiser mer og mer, og også påvirkes av skriftspråket, forklarer Eide.

- Det er litt nytt at mange har begynt å skrive dialekt igjen i tekstmeldinger, på Facebook og i enkelte eposter. Vi har brukt nettkommentarer utstrakt i arbeid med boka. Det vi oppdager er tydelige system i dialekta.

Rim og regler

Fosna-Folket har fått tyvklippe på bokas innhold før lanseringen siste dag i november. Det er mange bilder, skisser og gamle sjøkart som brukes for å illustrere språkekspler.

” De tre dialektene på Fosen er minst like sofistikerte som et hvilket som helt annet språk.

Kristin Melum Eide

Eide forteller at det er forsket på hvordan lokalsamfunn reagerer på bøker om kultur og språk fra deres nærmiljø.

- Forskningen viser at folk får høyere selvfølelse av å møte sin egen kultur i bokform, sier hun.

- Noen tror ikke at dialekten vår er noe spesiell. Vi kunne holdt på i fem år til med å skrive på boka, men ett sted måtte vi sette strek. Det er så mye spesielt ved Fosenmåla at det ikke går an å ha med alt, fortsetter Eide.

Lansering

Eide sier det er godt mulig boklansering i Trondheim ville ha ført til mer publikum.

- Hvilket symbol og hvilket signal ville det sendt til snakkerne av Fosenmåla om vi ikke presenterte boka der de er? Det er i tråd med ånden for boka at dette skal være en bok for alle fosninger, sier Kristin Melum Eide.

Hun gleder seg til å vise frem resultatet av arbeidet sammen med sine medforfattere, og høre hva fosningene selv synes.

jakob.ellingsen@fosna-folket.no
909 41 033